

EMU

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Børne- og Undervisningsministeriet

VIDEN OM
EUD

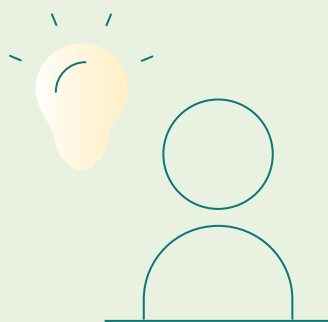
Sådan støtter du elever med læsevanskeligheder

Elever og lærlinge med læsevanskeligheder har nemmere ved at gennemføre deres erhvervsuddannelse, når de får den rette støtte, både på skolen og i oplæringen.

Seks gode råd til oplæringen

Her er seks konkrete råd til, hvordan du i hverdagen kan støtte elever og lærlinge med læsevanskeligheder, fx ordblindhed. Hvis du bruger de seks råd, er du med til at hjælpe eleverne godt igennem uddannelsen.

Teksten er til oplæringsansvarlige på lærepladser. Skolens vejleder kan give dig flere gode råd om, hvordan du bedst hjælper elever og lærlinge med læsevanskeligheder som fx ordblindhed.

1 Tænk over, hvornår der indgår læsning i oplæringen

Det er først og fremmest vigtigt, at du overvejer, i hvilke situationer eleven skal læse. Det kan hjælpe dig med at se, hvornår elever med læsevanskeligheder kan blive udfordret. Så har I et godt udgangspunkt for at finde gode løsninger.

Du kan fx:

- ➔ Gå langsomt frem, når du giver ny information. Fx kan du bruge teknikken "pause-procedure". Her indlægger du korte pauser på omkring 2-3 minutter, hvor eleven kan stille spørgsmål eller notere hovedpointer.
- ➔ Hjælpe eleven med, hvad han/hun skal notere, og komme med forslag til, hvilke spørgsmål og svar, som kan være relevante i forhold til at løse opgaven.

2 Fortæl eleven, hvad der skal ske, og gå langsomt frem

Når eleven skal i gang med en ny opgave, er det en hjælp, at du deler opgaverne og introduktionerne op i mindre dele. Så kan eleven trin for trin forholde sig til de konkrete informationer, som er nødvendige for at løse opgaven.

Når eleverne skal have information, kan du fx bruge:

- Lyd
- Video
- Billeder
- Konkrete eksempler
- Demonstration
- Sidemandsoplæring
- Skrevne tekster
- Tegninger

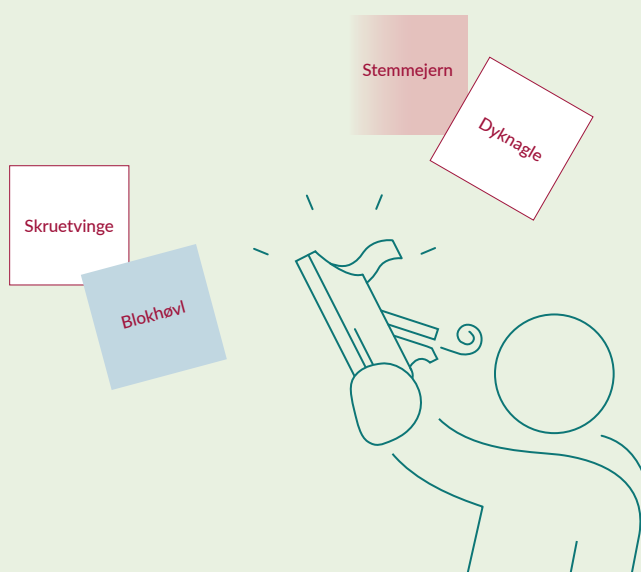
3 Del viden på forskellige måder

Præsenter viden på flere forskellige måder, så eleven får mulighed for at tilegne sig viden og information på den måde, der passer bedst.

4 Hjælp eleven med at kende og forstå fagbegreber

Det er en hjælp for eleven, hvis du forklarer tekstens faglige begreber og giver eleven en forhåndsforståelse af indholdet. Så har eleven nemmere ved at følge med i materialet og tilegne sig viden.

Du kan styrke elevens forståelse af faglige begreber ved fx at:

- Gennemgå andre ord, som betyder det samme eller det modsatte.
- Bruge billeder til at forklare fagord og andre centrale ord. Det kan fx være billeder af tidligere opgaver.
- Vise videoer, der forklarer begreberne.
- Tale med eleven om, hvilken baggrundsviden han/hun allerede har om emnet.
- Sørge for at bruge fagordene i praksis, når eleven bliver instrueret i en opgave.

5 Hjælp eleven med at finde den vigtigste information i teksterne

Elever med læsevanskeligheder har ofte svært ved at skelne mellem vigtig og mindre vigtig information i en tekst. Det gælder fx tekster som instruktioner og vejledninger.

Du kan hjælpe eleven med at finde den vigtigste information ved at:

- Tale med eleven om teksten, og bede eleven finde og notere de vigtigste informationer i teksten eller et afsnit.
- Hjælpe eleven med at notere, hvorfor oplysningerne er vigtige.
- Lade eleven løbende samle og notere vigtige informationer og fagbegreber, fx i sin logbog, hvis I bruger det på uddannelsen.

Du kan hjælpe eleverne på denne måde:

- Spørg elever med ordblindhed, om de bruger LST
- Giv eleverne mulighed for at bruge deres LST under hele oplæringen.
- Digitaliser og tilgængeliggør alle materialer, så de bliver elektronisk læsbare. På emu.dk kan du læse mere om, hvordan du kan få materialer gjort elektronisk læsbare.

Den største hjælp, du kan give elever med ordblindhed, er at tilgængeliggøre alle skrevne materialer. Dvs. at materialerne skal være elektronisk læsbare.

6 Støt elever med ordblindhed i at bruge læse- og skriveteknologier

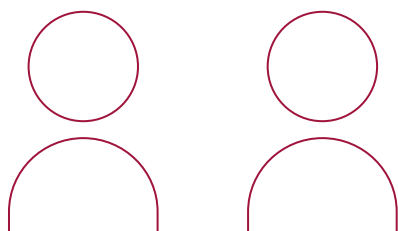
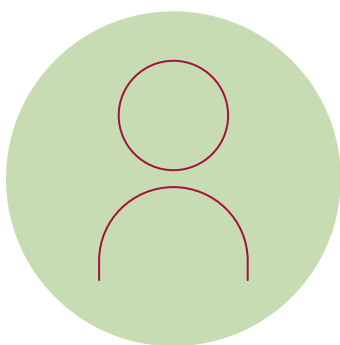
Elever med ordblindhed kan søge om støtte til Læse- og skriveteknologi (LST). LST støtter de processer under læsning og skrivning, som elever med ordblindhed har særligt vanskeligt ved.

LST er fx:

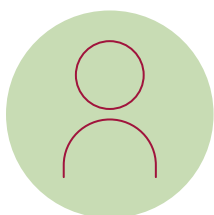
- En oplæsningsfunktion, som kompenserer for vanskeligheder med afkodning.
- Ordforslag og tale-til-tekst, som kompenserer for skrive- og stavprocessen.
- OCR-behandling, som gør tekster læsbare, så de kan læses op af oplæsningsfunktionen.

Husk at gøre elever med ordblindhed opmærksomme på, at de kan bruge deres LST i oplæringen. Elever med ordblindhed synes, det er lettere at bede om hjælp, hvis de oplever, at den oplæringsansvarlige anerkender deres vanskeligheder.

Læsning finder også sted på lærepladsen

Mere end hver tredje elev på eud vurderes at have læsevanskeligheder.

Næsten hver femte anslås at være ordblind.

Et læse- og ordblindevenligt læringsmiljø har stor betydning for, at elever med læsevanskeligheder kan gennemføre deres uddannelse. Når eleverne får den rigtige støtte, bliver de mere motiverede og får større faglig selvtillid.

Læsning vil altid være en del af oplæringsperioden i en eller anden grad. Eleven skal fx kunne læse instruktioner og arbejdsprocedurer, manualer og vejledninger til maskiner, madopskrifter, skrive e-mails, journalnotater, bestillinger mv.

Når lærepladserne støtter elever med læsevanskeligheder, vil de have bedre mulighed for at indgå i arbejdsfællesskabet på lige fod med andre elever.

Et læse- og ordblindevenligt læringsmiljø har stor betydning for, at elever med læsevanskeligheder kan gennemføre deres uddannelse.

